ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 9 (604) | Субота, 23 сакавіка 1985 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

ВЕРНАСЦЬ ЛЕНІНСКАМУ КУРСУ

Партыя, увесь савецкі народ з гарачым адабрэннем сустрэлі паведамленне аб аднадушным выбранні на нечарговым сакавіцкім Пленуме ЦК КПСС таварыша М. С. Гарбачова Генеральным сакратаром ЦК КПСС. У сваёй яркай, глыбокай і змястоўнай прамове на Пленуме тав. М. С. Гарбачоў пацвердзіў непарушнасць і пераемнасць ленінскага курсу нашай партыі ў галіне ўнутранай і знешняй палітыкі.

У прамове таварыша М. С. Гарбачова на Пленуме падкрэслена, што «стратэгічная лінія, выпрацаваная на XXVI з'ездзе КПСС, наступных Пленумах ЦК пры актыўным удзеле Ю. У. Андропава і К. У. Чарненкі, была і застаецца нязменнай. Гэта — лінія на паскарэнне сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, на ўдасканальванне ўсіх бакоў жыцця грамадства». Гэта нязменная лінія ахоплівае пераўтварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы вытворчасці, удасканальванне сістэмы грамадскіх, перш за ўсё, эканамічных адносін і развіццё самога чалавека, якаснае паляпшэнне матэрыяльных умоў яго жыцця і працы, яго духоўнага аблічча. На Пленуме адзначалася, што ключавая задача эканамічнага развіцця краіны — дабіцца рашаючага павароту ў пераводзе народнай гаспадаркі на інтэнсіўны шлях развіцця.

Непарушнасць і пераемнасць курсу КПСС у галіне ўнутранай палітыкі выражаецца і ў мэтавай накіраванасці сацыялістычнай эканомікі. «Усё ў імя чалавека, для шчасця чалавека — гэта праграмнае палажэнне павінна напаўняцца ўсё больш глыбокім і канкрэтным зместам», — падкрэсліў таварыш М. С. Гарбачоў на Пленуме. Партыя і Савецкая дзяржава праяўляюць нястомныя клопаты аб павышэнні народнага дабрабыту. З году ў год растуць грашовыя даходы насельніцтва, павялічваюцца выплаты і льготы з грамадскіх фондаў спажывання, пашыраецца вытворчасць тавараў шырокага народнага ўжытку, у вялікіх маштабах вядзецца жыллёвае будаўніцтва. З 1986 года намечана павысіць зарплату медыцынскім работнікам. Але паляпшэнне ўмоў жыцця савецкіх людзей павінна засноўвацца на ўсе ўзрастаючым іх укладзе ў агульную справу.

На Пленуме гаварылася, што далейшае ўдасканальванне і развіццё дэмакратыі, усёй сістэмы сацыялістычнага самакіравання народа партыя разглядае як адну з канкрэтных задач сваёй унутранай палітыкі. Неабходны далейшае павышэнне ролі Саветаў народных дэпутатаў, актывізацыя прафсаюзаў, камсамола, народнага кантролю, працоўных калектываў. Паглыбленне сацыялістычнай дэмакратыі неразрыўна звязана з павышэннем грамадскай свядомасці савецкіх людзей. Павышэнне іх працоўнай і сацыяльнай актыўнасці, умацаванне дысцыпліны, выхаванне патрыятызму і інтэрнацыяналізму — важная задача праводзімай ідэалагічнай работы. Генеральны сакратар ЦК КПСС М. С. Гарбачоў адзначыў, што «..будуць і надалей прымацца рашучыя меры па далейшаму навядзенню парадку, ачышчэнню нашага жыцця ад чужых з'яў, ад любых замахаў на інтарэсы грамадства і яго грамадзян, па ўмацаванню сацыялістычнай законнасці». Неабходна і далей пашыраць галоснасць у рабоце партыйных, савецкіх, дзяржаўных і грамадскіх арганізацый, што будзе садзейнічаць павышэнню актыўнасці савецкіх людзей.

Пленум падкрэсліў, што ў галіне знешняй палітыкі наш курс ясны і паслядоўны: гэта курс міру і прагрэсу. У барацьбе за мір, дэмакратыю і сацыяльны прагрэс узаемадзейнічаюць тры рэвалюцыйныя сілы сучаснасці: сусветная сацыялістычная сістэма, нацыянальна-вызваленчы рух і міжнародны рабочы рух. Таварыш М. С. Гарбачоў адзначыў: «Першая запаведзь партыі і дзяржавы — берагчы і ўсямерна ўмацоўваць брацкую дружбу з нашымі бліжэйшымі саратнікамі і саюзнікамі — краінамі вялікай сацыялістычнай садружнасці... Мы хацелі б сур'ёзнага паляпшэння адносін з Кітайскай народнай рэспублікай і лічым, што пры наяўнасці ўзаемнасці гэта зусім магчыма».

Характарызуючы сучасную міжнародную абстаноўку, таварыш М. С. Гарбачоў сказаў, што «ніколі раней над чалавецтвам не навісла такая страшная пагроза, як у нашы дні. Адзіны разумны выхад з узнікшага становішча — гэта дагаворанасць процістаячых сіл аб неадкладным спыненні гонкі ўзбраенняў — перш за ўсё ядзерных — на зямлі і недапушчэнні яе ў космасе». Савецкі Саюз, краіны Варшаўскага дагавору не імкнуцца да дасягнення аднабаковых пераваг перад ЗША, перад краінамі НАТО, да ваеннай перавагі над імі. Але ў той жа час мы не дапусцім парушэння стратэгічнай раўнавагі ў ваеннай магутнасці СССР і ЗША, Варшаўскага дагавора і НАТО.

На нечарговым сакавіцкім Пленуме ЦК КПСС добра паказана неабходнасць далейшага ўмацавання партыі, павышэння яе арганізуючай і накіроўваючай ролі ва ўмовах ра-

(Заканчэнне на 2-й стар.).

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат матэматычнага факультэта, кафедра тэорыі функцый і функцыянальнага аналізу горача віншуюць асістэнта СТАРАВОЙТАВА Аляксандра Паўлавіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук.

На абласным злёце студэнцкіх атрадаў

СЕМЕСТР ПРАЦОЎНАГА ГАРТУ

У мінулую суботу ў Палацы культуры і тэхнікі чыгуначнікаў імя У. І. Леніна адбыўся XVI абласны злёт студэнцкіх будаўнічых атрадаў, які падвёў вынікі леташняга працоўнага семестра, абагуліў накоплены вопыт студэнцкага патрыятычнага руху.

Аб дзейнасці студэнцкіх будаўнічых атрадаў вобласці на злёце расказала сакратар абкома камсамола Н. А. Меланіч. Удзельнікі злёту абмяняліся вопытам сваёй работы. Сярод выступаўшых была студэнтка нашага універсітэта А. Барсукова.

Мінулагодні працоўны экзамен студэнты і навучэнцы Гомельшчыны вытрымалі на выдатна. У рэспубліканскім аглядзе Гомельскі абласны студэнцкі будаўнічы атрад па выніках летняга і асенняга працоўнага перыядаў выйшаў пераможцам. Яму прысуджаны пераходныя Чырвоныя сцягі Савета Міністраў і ЦК камсамола рэспублікі. Узнагароды на злёце ўручыў сакратар ЦК ЛКСМБ А. Хандогін.

Пяць вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў выйшлі пераможцамі ў абласным аглядзе. Сярод іх — зводны будаўнічы атрад ГДУ. Ён удастоены пераходнага вымпела абкома камсамола і грашовай прэміі.

Нашаму універсітэту ўручана таксама Грамата ЦК ЛКСМБ за якаснае фарміраванне атрадаў і паспяховае правядзенне працоўнага семестра-84.

Шэрагу студэнцкіх будаўнічых атрадаў за ўдарную працу ўручаны пераходныя Чырвоныя сцягі і вымпелы будаўніча-мантажных трэстаў і аб'яднанняў, упраўленняў і арганізацый. Атрад «Ударнік», які быў сфарміраваны з выкладчыкаў і супрацоўнікаў эканамічнага факультэта (камандзір **А. Іванюк**, камісар **М. Прахарэнка**), заваяваў пераходны Чырвоны сцяг трэста «Калінкавічыводбуд». Атрад «Волаты» фізічнага факультэта (камандзір **І. Новік**, камісар **А. Сяленя**) узнагароджаны пераходным Чырвоным сцягам упраўлення сельскай гаспадаркі аблвыканкома. Атраду «Мерыдыян» матэматычнага факультэта (камандзір **В. Некрашэвіч**, камісар **А. Жосткіна**) уручаны пераходны Чырвоны сцяг аб'яднання «Аблплодагародніна».

Удзельнікі студэнцкага злёту прынялі Зварот да ўсіх байцоў працоўнага семестра 1985 года, у якім заклікалі юнакоў і дзяўчат настойліва змагацца за выкананне задач, пастаўленых партыяй перад камсамолам, аддаць свае сілы, веды і энергію справе далейшага ўмацавання магутнасці нашай Радзімы.

На злёце быў дадзены канцэрт, у якім выступілі самадзейныя артысты ВНУ, у тым ліку і нашага універсітэта, тэхнікумаў і прафтэхвучылішчаў горада.

У рабоце абласнога злёту студэнцкіх будаўнічых атрадаў прынялі ўдзел сакратар абкома КПБ С. П. Бабыр, які выступіў з прамовай, загадчык аддзела будаўніцтва абкома КПБ В. М. Сыч, камандзір рэспубліканскага студэнцкага будаўнічага атрада ЦК ЛКСМБ І. І. Шостак.

Сярод прысутнічаючых кіраўнікоў навучальных устаноў быў рэктар нашага універсітэта акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць.

Размеркаванне маладых спецыялістаў

АТРЫМАЛІ НАКІРАВАННІ

Як ні стараліся яны стрымліваць сваё хваляванне перад дзвярыма рэктарата і ўжо непасрэдна перад самой размеркавальнай камісіяй, у іх гэта не атрымлівалася. Размеркаванне... Яно непазбежна ў студэнцкім жыцці. Толькі ў гэтыя мінуты чакання вырашэння свайго далейшага жыццёвага лёсу задумваюцца пяцікурснікі, як хутка ляцяць гады вучобы і як шкада з імі развітвацца. Але... Застаецца «узяць апошнія бар'еры» на шляху да дыплома, і бывай, універсітэт!

Сёлета Гомельскі дзяржаўны універсітэт дае пуцёўку ў самастойнае працоўнае жыццё 651 выпускніку. І ў гэтыя дні, як ніколі раней, вельмі часта звярталіся да геаграфічнай карты пяцікурснікі. «Дзе ён той горад ці гарадскі пасёлак, які чакае іх на працу?»

Як правіла, лепшыя месцы дасталіся выдатнікам вучобы, камсамольскім і грамадскім актывістам. Выпускнік гісторыка-філалагічнага факультэта, ленінскі стыпендыят Іван Афанасьеў застаецца працаваць ва універсітэце. Алена Шамяткова, якая з'яўлялася членам камсамольскага бюро гістфіла, атрымала накіраванне ў Мазырскі педінстытут. Студэнты групы Г-51, якая прызнана лепшай у рэспубліцы, будуць выкладаць гісторыю ў школах г. Гомеля, Мазыра, Жлобінскага раёна, Лоеўскім педвучылішчы.

Як заўсёды шырокая геаграфія месц размеркавання ў геолагаў. Акрамя геалагічных партый нашай рэспублікі, пяцікурснікі геафака раз'едуцца ў розныя куткі нашай Радзімы — у гарады Ташкент, Хабараўск, Улан-Удэ, Архангельск і інш.

Настаўніцкія калектывы вобласці папоўняць выпускнікі фізічнага, матэматычнага і біялагічнага факультэтаў.

(Наш кар.)

Выдатна вучылася, была камсамольскай актывісткай пяцікурсніца гісторыка-філалагічнага факультэта Ларыса Кавалевіч. Ва універсітэце яна набыла спецыяльнасць выкладчыцы беларускай і рускай моў і літаратур і будзе працаваць у адной з сярэдніх школ Гомельскага раёна.

НА ЗДЫМКУ: Л. Кавалевіч у час размеркавання.

Фота В. Васільчанкі.

ВЕРНАСЦЬ ЛЕНІНСКАМУ КУРСУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

шэння стаячых перад намі складаных задач у галіне ўнутранай і знешняй палітыкі. «Партыя — іменна тая сіла, — падкрэсліў тав. М. С. Гарбачоў, — якая здольна ўлічыць інтарэсы ўсіх класаў і сацыяльных груп, усіх нацый і народнасцей краіны, згуртаваць іх разам, мабілізаваць энергію народа на агульную справу камуністычнага будаўніцтва». Камуністы ўсюды павінны быць прыкладам выканання свайго грамадзянскага абавязку, добрасумленнай працы на карысць грамадства. Пленум заклікаў кадры партыі, партыйных і гаспадарчых кіраўнікоў, усіх працоўных паўсюдна сцвярджаць ленінскі стыль у рабоце, праводзіць лінію на ўмацаванне патрабавальнасці, на павышэнне адказнасці за даручаную справу. Час патрабуе павышэння ўсеагульнай арганізаванасці, дысцыпліны і парадку, паляпшэння работы ва ўсіх сферах нашага жыцця.

Разам з усімі савецкімі людзьмі выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты ГДУ з аднадушным адабрэннем успрынялі вынікі нечарговага сакавіцкага Пленума ЦК КПСС. Наглядным сведчаннем таму з'яўляецца актыўнае імкненне калектыву універсітэта ўнесці важкі ўклад у ажыццяўленне пастаўленых партыяй і Савецкай дзяржавай задач перад вышэйшай школай па найбольш поўнаму і ўстойліваму задавальненню патрэб краіны ў высокакваліфікаваных кадрах. Асаблівая ўвага ўдзяляецца таму, каб студэнты глыбока і трывала засвойвалі фундаментальныя навукі, выкарыстоўвалі атрыманыя веды на практыцы і ў навукова-даследчай рабоце. Ва універсітэце ажыццёўлены шэраг комплексных мер, накіраваных на ўдасканальванне майстэрства выкладчыкаў, павышэнне пазнавальнай актыўнасці студэнтаў у працэсе навучання, арганічнае спалучэнне практыкі вузаўскага навучання і псіхолага-педагагічнай тэорыі.

Ва універсітэце пастаянна і мэтанакіравана абнаўляецца змест адукацыі, створана і ўдасканальваецца стройная сістэма камуністычнага выхавання студэнтаў, забяспечваецца цеснае адзінства ідэйна-палітычнай, працоўнай і маральнай загартоўкі будучых спецыялістаў.

У ліку вузлавых напрамкаў работы універсітэта па рэалізацыі рашэнняў красавіцкага (1984 г.) і нечарговага сакавіцкага (1985 г.) Пленумаў ЦК КПСС сваёй значнасцю вылучаецца ўдасканальванне спецыяльнай падрыхтоўкі і практычнага навучання студэнтаў, паляпшэнне прафесіянальна-педагагічнай падрыхтоўкі будучых настаўнікаў, фарміраванне ў маладых спецыялістаў эканамічнага мыслення новага тыпу, ініцыятывы, гаспадарчых, адказных адносін да даручанай справы.

Важнай задачай з'яўляецца таксама павышэнне агульнагуманітарнага, агульнакультурнага ўзроўню выпускаемых спецыялістаў. Асновай гэтага будзе далейшае павышэнне якасці выкладання, яго ідэйнага, навуковага і метадычнага ўзроўню. Такім чынам, удасканальванне прафесіянальнай падрыхтоўкі будучых спецыялістаў павінна ажыццяўляцца не проста без страт для навуковага зместу універсітэцкай адукацыі, але і на аснове яго далейшай фундаменталізацыі, узмацнення ў ім творчых пачаткаў.

Нам трэба дабівацца павышэння культуры мыслення выпускнікоў. Размова ідзе аб авалоданні матэматычным і лагічным апаратам сучаснай навукі, шырокім выкарыстанні камп'ютэрнай тэхнікі. Сёння гэта патрабуецца ад усіх спецыялістаў. Толькі так можна дасягнуць вышынь, быць на хвалі навейшага этапа навукова-тэхнічнай рэвалюцыі.

Перад калектывам універсітэта стаяць адказныя задачы, якія патрабуюць ад нас пастаяннай канцэнтрацыі намаганняў, дакладнай арганізацыі працоўнай дзейнасці. Няма сумнення ў тым, што выкладчыкі, студэнты універсітэта — вядучай навучальнай установы беларускага Палесся — унясуць дастойны ўклад у ажыццяўленне новых важных задач, пастаўленых сакавіцкім (1985 г.) Пленумам ЦК КПСС.

Л. СЕЧКА,
прарэктар ГДУ па завочнаму навучанню,
У. БОНДАРАЎ,
загадчык кафедры палітэканоміі, дацэнт.

У народным універсітэце маральна-эстэтычнага выхавання

40

ПАМЯЦІ НАРОДНАЙ ЖЫЦЬ У ВЯКАХ

(Тыдзень творчасці А. АДАМОВІЧА)

На матэматычным факультэце прайшоў тыдзень творчасці А. Адамовіча «Памяці народнай жыць у вяках», прысвечаны 40-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Яго арганізавалі і правялі кіраўнікі факультэта этыкі і эстэтыкі народнага універсітэта маральна-эстэтычнага выхавання, супрацоўнікі кафедры матэматычнага аналізу Г. І. Міцкевіч, Я. У. Аксюцік, куратары студэнцкіх груп, літаратурны клуб «Градыент» сумесна з бібліятэкай ГДУ.

Тыдзень творчасці А. Адамовіча адкрыўся ўступнай лекцыяй кандыдата філалагічных навук дацэнта кафедры беларускай літаратуры У. П. Каваленкі «Адамовіч — пісьменнік». У студэнцкіх групах прайшлі бібліяграфічныя агляды «Вайна, перажытая двойчы», «Памяць народа — памяць пісьменніка», праведзены канферэнцыі па дылогіі «Партызаны» і «Хатынская аповесць». Змястоўныя даклады па творах А. Адамовіча «Беларусь партызанская», «Подзвіг маці на вайне», «Дзеці і вайна» зрабілі студэнткі Г. Сулейка, С. Турава, Л. Алейнік, М. Малыш, І. Сянцюрава.

Суровы дакументальны матэрыял, жывыя галасы сведак фашысцкага вар'яцтва гучалі на літаратурных чытаннях, праведзеных па кнізе А. Адамовіча, Я. Брыля, У. Калесніка «Я з вогненнай вёскі» і «Блакаднай кнізе» А. Адамовіча і Д. Граніна. Бо толькі «праўда факта» можа перадаць пакутлівы боль беларускіх Хатыняў, блакаднага Ленінграда.

Складаным, дыскусійным, цікавым было абмеркаванне рамана А. Адамовіча «Карнікі» у групе М-25, куратарам якой з'яўляецца А. У. Гаўрылюк. Студэнты ўслед за аўтарам з абурэннем асудзілі псіхалогію здрадніцтва.

Закончыўся тыдзень творчасці пісьменніка пасяджэннем літаратурнага клуба «Градыент», на якім з лекцыяй «Адамовіч-крытык» выступіў загадчык кафедры беларускай літаратуры кандыдат філалагічных навук І. Ф. Штэйнер. Вялася цікавая гутарка аб укладзе А. Адамовіча-крытыка ў развіццё ваеннай прозы.

Усе мерапрыемствы тыдня прайшлі пры вельмі актыўным удзеле студэнтаў матэматычнага факультэта. Наглядна сведчыць аб гэтым з густам афармленая дошка народнага універсітэта маральна-эстэтычнага выхавання, скапіраваныя студэнткай Л. Сырамаха рэпрадукцыі мастака Кашкурэвіча да рамана «Карнікі», плакаты з цытатамі з твораў А. Адамовіча, выстаўка яго кніг (на здымку).

На шляху школьнай рэформы

ВАЖНЫ ЭТАП ПАДРЫХТОЎКІ

Ажыццяўляючы пастанову ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб мерах па ўдасканальванню падрыхтоўкі, павышэнню кваліфікацыі педагагічных кадраў сістэмы асветы і прафесіянальна-тэхнічнай адукацыі» (май 1984 г.), дэканатам фізічнага факультэта рэалізаваны шэраг мерапрыемстваў ў адпаведнасці з Асноўнымі напрамкамі рэформы агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы. Пры гэтым асаблівая ўвага ўдзяляецца агульнаадукацыйнай падрыхтоўцы і прафесіянальнай арыентацыі студэнтаў. Пачынаючы з бягучага навучальнага года праводзіцца паасобны набор студэнтаў на вытворчы і педагагічны патокі. Тэрмін педагагічнай практыкі на выпускным курсе павялічаны з 8 да 12 тыдняў. Многае робіцца для паляпшэння матэрыяльна-тэхнічнай базы вучэбных лабараторый па раздзелах фізікі і методыкі яе выкладання.

Асновы педагагічнай культуры закладваюцца ў працэсе вучэбных заняткаў. Студэнты вывучаюць наступны цыкл псіхолага-педагагічных дысцыплін: педагогіка, псіхалогія, школазнаўства і выхаваўчая работа, класнае кіраўніцтва, методыка выкладання фізікі і інш.

Вопыт паказвае, што цесная сувязь навейшых дасягненняў псіхолага-педагагічнай навукі з практычнай работай студэнтаў дазваляе рыхтаваць высокакваліфікаванага настаўніка - выхавацеля.

Важнае месца ў падрыхтоўцы будучага настаўніка займае педагагічная практыка. У бягучым навучальным годзе на 5-м курсе фізічнага факультэта яна праходзіла з 3 снежня па 9 сакавіка з перапынкам у час школьных канікул. Для праходжэння педагагічнай практыкі гарадскі аддзел народнай асветы выдзеліў лепшыя школы горада. Яны маюць добра аснашчаныя кабінеты з усім неабходным абсталяваннем для правядзення фізічных эксперыментаў.

Перад практыкай адбылася ўстановачная канферэнцыя студэнтаў, на якой яны азнаёміліся з асноўнымі задачамі практыкі і яе зместам. Акрамя гэтага разглядаліся агульныя пытанні яе арганізацыі і правядзення, складання індывідуальных планаў і справаздачнай дакументацыі, правядзення выхаваўчай работы і г. д.

Па прыбыцці ў школы адбыліся гутаркі з іх дырэктарамі або намеснікамі, пасля чаго студэнтаў размеркавалі па класах. У ходзе гутарак яны даведаліся аб асаблівасцях работы школы, яе колькасным саставе, аб стане дысцыпліны і паспяховасці, дзейнасці піянерскай і камсамольскай арганізацый.

На працягу першага тыдня практыкі студэнты пазнаёміліся з выкладчыкамі фізікі, класнымі кіраўнікамі, вучнямі, школай (кабінетамі фізікі, бібліятэкай, піянерскім пакоем, спартыўнай і актавай заламі, майстэрнямі і інш.), задачамі, структурай, гісторыяй, статутам, правіламі ўнутранага распарадку школы, а таксама з асабістымі справамі вучняў, планам, зместам і формамі вучэбна-выхаваўчай работы. Пры першых наведваннях урокаў студэнты-практыканты ўсебакова пазнаёміліся з вучнямі, запоўнілі ўводны раздзел дзённіка (агульныя звесткі аб школе). Сумесна з настаўнікамі і кіраўнікамі-метадыстамі яны склалі індывідуальны план работы на ўвесь перыяд практыкі, вызначылі аб'ём і змест вучэбных, пазакласных і факультатыўных заняткаў па фізіцы, а таксама мерапрыемствы па класнаму кіраўніцтву і псіхолага - педагагічнаму вывучэнню школьнікаў і мерапрыемствы па агульнапалітычнай практыцы.

У працэсе наведвання ўрокаў і пазакласных мерапрыемстваў, якія праводзілі настаўнікі, студэнты знаёміліся з іх методыкай, набывалі навыкі ў арганізацыі навукова-даследчай работы па фізіцы, педагогіцы і прыватных методыках.

На першым этапе практыкі студэнты правялі пробныя ўрокі і пазакласныя мерапрыемствы ў прысутнасці групавога кіраўніка-метадыста і прадстаўніка кафедры педагогікі і псіхалогіі з наступным іх аналізам. На гэтым жа этапе практыкі студэнты правялі заліковыя ўрокі. Іх аналіз праходзіў у прысутнасці ўсіх практыкантаў і настаўнікаў фізікі. Важна, што пры абмеркаванні ўрокаў сваіх таварышаў актыўны ўдзел прымалі ўсе студэнты.

Акрамя ўрокаў па фізіцы, студэнты арганізоўвалі выхаваўчыя мерапрыемствы, у якасці класных кіраўнікоў праводзілі гутаркі, палітінфармацыі, сходы, правяралі дзённікі і г. д. Уся вучэбна-выхаваўчая работа вялася па індывідуальных планах-канспектах, зацверджаных класным або групавым кіраўніком практыкі.

Пасля падвядзення вынікаў практыкі за першы этап, які ўмоўна называўся вы-

ПІСЬМЕННІК-ГРАМАДЗЯНІН, ПАТРЫЁТ

Толькі тады па-сапраўднаму «адкрываеш» пісьменніка, калі пазнаеш усё тое, што ім напісана. Толькі тады з'яўляецца трапяткое пачуццё адкрыцця, калі ідзеш ад твора да твора.

Так і мы, удзельнікі тыдня творчасці А. Адамовіча, адкрылі для сябе па-сапраўднаму таленавітага пісьменніка.

Свой першы раман «Партызаны» А. Адамовіч пісаў з 1948 па 1963 год. Гэта быў складаны перыяд у развіцці савецкай ваеннай прозы. Адамовіч адным з першых «запісаў» вайну, «якой яна была, а не магла б быць». Жыццё, складанае, можа не заўсёды эстэтычнае, стала назаўжды галоўным прадметам яго творчасці. Выдатна валодаючы багатым літаратурным матэрыялам, маючы здольнасці да лірычнага жанру («Асія», «Апошні водпуск»), пісьменнік усё ж выбірае мастацка-дакументальны стыль, «стаўшы патрабаваннем самога часу».

Настаў той час, калі ён, беларускі пісьменнік, «паўнамоцны прадстаўнік свайго народа», адчуў «за спіной сто тысяч чалавек суайчыннікаў», за якіх ён павінен паведаць усяму свету незацікаючы боль 600 беларускіх Хатыняў.

Настаў той момант, пра які Л. Талстой сказаў: «Мне здаецца свет загіне, калі я спынюся».

А. Адамовіч разам з Я. Брылем, Ул. Калеснікам ствараюць кнігу-быль «Я з вогненнай вёскі». К. Сіманаў пісаў аб ёй: «Кніга, якая больш за ўсё ўзрушыла мяне за апошнія гады». Вялікай грамадзянскай мужнасці патрабавала стварэнне гэтага «ні з чым не параўнальнага твора». Але А. Адамовіч не спыняецца. Ён павінен адказаць на маўклівае пытанне людзей з забітых вёсак: «Хто яны тыя, што прыходзілі нас забіваць?— людзі, ці можа не людзі?»

У рамане «Карнікі» пісьменнік спрабуе раскрыць псіхалогію здрадніцтва. І ўжо сімвалічнай здаецца ініцыятыва беларускага пісьменніка ў напісанні глыбока праўдзівай кнігі аб блакадным Ленінградзе —«Блакаднай кнігі» А. Адамовіча і Д. Граніна.

Так, вывучаючы твор за творам А. Адамовіча, мы прыйшлі да разумення вечнага для мастацтва «трохвугольніка»: жыццё — мастак — кніга. З'явілася жаданне спазнаць асобу самога аўтара.

Па-за радкамі кніг паўстаў перад намі чалавек неспакойнага, смелага сэрца, чалавек вялікага грамадзянскага сумлення. Ён мог бы падарыць чытачам шмат цудоўных твораў аб каханні (прыклад таму — яго некаторыя творы), але выбраў больш цярністы шлях — пісьменніка-грамадзяніна.

Мы адкрылі ў аўтары «Карнікаў», «Блакаднай кнігі» вялікага гуманіста XX стагоддзя, які прадоўжыў справу Л. Талстога, Ф. Дастаеўскага, якія не маглі даць згоду і «на адну слязінку аднаго дзіцяці».

Знаёмства з Адамовічам-літаратуразнаўцам, крытыкам гарманічна дапоўніла вобраз Адамовіча — чалавека. Яго крытычныя артыкулы напісаны зразумелай трапнай мовай. Гэта — узоры публіцыстычнай крытыкі, бо б'юць «не ў брыво, а ў вока» усім дзялкам ад літаратуры. Гэта — узоры сапраўднай любві да літаратуры, бо ў іх добры мастацкі густ, смелае адкрыццё новых імён і сардэчная падтрымка ўсяго перадавога ў літаратуры. Таму, калі ў час размовы мы назвалі А. Адамовіча «сучасным беларускім Бялінскім», гэта здалося ўсім слушным.

Адамовіча — пісьменніка, крытыка, чалавека заўсёды хвалююць самыя балючыя пытанні жыцця. І цяпер ён заклікае ўсіх пісьменнікаў сказаць свае важкае слова супраць ядзернай вайны. Ён заклікае даць «звышлітаратуру», якая дапаможа ўратаваць свет ад вайны, захаваць мастацтва для пакаленняў, інакш... «Больш пісьменнікаў, якія перажылі вайну сусветную не будзе ніколі!.. Другая сусветная ў гэтым сэнсе апошняя, таму што, калі і будзе трэцяя, не будзе ўжо ніякой літаратуры».

Н. КАПШАЙ,
загадчыца сектара масавай работы бібліятэкі ГДУ.

БЛІЗКАЕ ЗНАЁМСТВА

Чытальніцкая канферэнцыя па дылогіі «Партызаны» выклікала вялікую цікавасць у студэнтаў нашай групы. Праведзенне тыдня творчасці пісьменніка дазволіла нам яшчэ бліжэй пазнаёміцца з яго творчасцю. Былі прачытаны і перачытаны ўсе мастацкія і крытычныя творы. А. Адамовіча.

Кніга «Партызаны» у многім аўтабіяграфічная. А. Адамовіч пачаў працаваць над ёй амаль што адразу пасля вайны і, па яго словах, не столькі пісаў, колькі запісваў, стараўся занатаваць на паперы боль сваёй памяці аб той страшэннай вайне.

Арганізацыя і рост партызанскага руху на шматпакутнай роднай зямлі, вытокі гераізму беларускіх партызан, подзвіг жанчыны-маці, балючая тэма здрадніцтва, да якой яшчэ не раз будзе звяртацца А. Адамовіч і якую ён падрабязна распрацуе ў другой сваёй кнізе, — вось пытанні, якія закранулі ў сваіх выступленнях удзельнікі канферэнцыі І. Сяцюрава, М. Малыш, С. Турава, Л. Алейнік.

З заключным словам на чытальніцкай канферэнцыі выступіла супрацоўніца бібліятэкі ГДУ Н. П. Капшай — адна з арганізатараў тыдня творчасці А. Адамовіча.

Г. КАЛАШУК,
студэнтка групы М-33 матфака.

* * *

Не злічыць бед, не вымераць гора, што прынеслі фашысты на нашу зямлю. Яны не проста знішчалі гарады і вёскі, яны хацелі здзейсніць свой чалавеканенавісніцкі план — пазбавіць беларусаў нацыянальнай культуры, ператварыць іх у бяспраўных рабоў.

І сёння неспакойна ў свеце. Таму зноў і зноў павінны мы звяртацца памяццю ў тыя дні і гаварыць аб перажытым.

У нашай групе прайшла канферэнцыя па кнізе А. Адамовіча «Хатынская аповесць». У час яе мы не толькі глыбей пазнаёміліся з творчасцю пісьменніка, але і адкрылі для сябе яго як чалавека: патрыёта і нястомнага змагара за мір.

К. УДОВЕНКА,
студэнтка групы М-24.

АДКРЫТАЕ ПІСЬМО

Студэнты матэматычнага факультэта, удзельнікі тыдня творчасці А. Адамовіча адправілі пісьменніку адкрытае пісьмо наступнага зместу:

ПАВАЖАНЫ АЛЕСЬ МІХАЙЛАВІЧ!

Вось мы яшчэ раз сустрэліся з вашымі творамі, хаця для некаторых з нас гэта было першае знаёмства. Але ва ўсіх было пачуццё адкрыцця, бо кожны значны твор невычарпальны, адкрываецца новымі гранямі.

У «Хатынскай аповесці», «Партызанах» перад намі паўстае высокі патрыятызм людзей у час Вялікай Айчыннай вайны. Кніга-быль «Я з вогненнай вёскі», «Блакадная кніга» перадалі нам неўміручы боль ахвяр фашысцкага злачынства. Раман «Карнікі» выявіў псіхалогію здрадніцтва.

Усё гэта — суровая праўда вайны, якая па-сапраўднаму хвалюе. Сучаснаму чытачу, выхаванаму гуманістычнай савецкай літаратурай, пад сілу разабрацца ў высокіх і нізкіх праявах жыцця.

Аўтабіяграфізм, дакументальна-мастацкі стыль Вашых твораў робяць іх яшчэ больш каштоўнымі. У нашу сучаснасць далёкім рэхам вайны ляцяць усхваляванае мастацкае слова, напоўненае вялікім антываенным зарадам.

Нас акрыліў вобраз аўтара, які выкрышталізаваўся з радкоў твораў. Ён паказаў нам, што ў мірны час чалавек павінен перш за ўсё быць грамадзянінам сваёй Радзімы. Смела шукаць свой шлях у жыцці, працаваць над сабой, не баяцца жыцця, складанага, нялёгкага,— вось чаму вучыць нас вобраз Аўтара.

Мы пазналі, Алесь Міхайлавіч, Вашу вялікую працу ў барацьбе за мір. І Ваша ваенная проза, і публіцыстыка, і крытычныя артыкулы адкрылі нам смяротную небяспеку ядзернай вайны. Мы вывучылі ўрок, які будзем настойліва, з дня ў дзень пасля заканчэння ГДУ перадаваць сваім вучням у школе. Яны таксама павінны ведаць, што «без жорсткай памяці беларускіх Хатыняў» свет не даведаецца аб ўсёй прыродзе фашызму. Яны павінны цаніць наша светлае сёння, змагацца за светлае заўтра.

Мы жадаем Вам, дарагі Алесь Міхайлавіч, творчага даўгалецця, невычарпальнай творчай энергіі, новых адкрыццяў.

Ваша пісьменніцкая праца вельмі патрэбна ўсім людзям. Вашы крытычныя артыкулы служаць развіццю савецкай літаратуры, вельмі неабходны таленавітым пачынаючым аўтарам. Ваша праца патрэбна нам, моладзі.

Вялікае дзякуй Вам, паважаны Алесь Міхайлавіч!

Чакаем сустрэчы з Вашымі новымі творамі.

Студэнты матэматычнага факультэта ГДУ.

СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

чэбным, вызначаліся задачы на наступны перыяд. Цяпер студэнты давалі ўрокі ў замацаваных класах (малодшых і старэйшых). У прысутнасці групавога кіраўніка праходзілі заліковыя ўрокі розных тыпаў з наступным іх аналізам і выстаўленнем адзнакі, а таксама пазаўрочная работа па фізіцы (дадатковыя і факультатыўныя заняткі, работа гурткоў). Пры аналізе ўрока і пазакласных мерапрыемстваў прадстаўлялася магчымасць усім студэнтам выказаць свае заўвагі. Пасля практыкантаў выступаў настаўнік. Ён адзначаў як станоўчыя моманты ўрока, так і ўпушчэнні. Агульныя вынікі падводзіў групавы кіраўнік практыкі, які, як правіла, рабіў заўвагі і даваў карысныя парады.

Адметнай асаблівасцю другога этапа практыкі ў параўнанні з першым з'яўлялася тое, што яна праходзіла з большай самастойнасцю практыкантаў. Пры гэтым студэнтам дазвалялася складаць не план-канспект, а разгорнуты план урока.

У перыяд педпрактыкі праводзіліся кансультацыі і тэарэтычныя семінары па розных тэмах: «Методыка падрыхтоўкі студэнта-практыканта да ўрока», «Агульныя пытанні па методыцы выкладання фізікі», «Патрабаванні да сучаснага ўрока», «Шляхі пераадолення фармалізму ў навучанні», «Методыка падрыхтоўкі і правядзення палітінфармацый у школе», «Методыка і правядзенне этычных гутарак» і інш.

Пры правядзенні ўрокаў студэнты выкарыстоўвалі разнастайную іх структуру: камбінаванне, лабараторная работа, паўтарэнне і замацаванне пройдзенага матэрыялу, кантрольная работа. Выкарыстоўваліся розныя формы і метады па актывізацыі пазнавальнай дзейнасці вучняў — вуснае ізлажэнне матэрыялу, гутаркі, наглядныя дапаможнікі, работа з падручнікам, пісьмовае і франтальнае апытанне, прымененне ТСН і інш.

У справаздачах па педпрактыцы студэнты выказалі свае думкі аб яе ролі. Адзін са студэнтаў напісаў: «Наогул практыка дала многае. Набыў вопыт, хаця і невялікі, але свой. Навучыўся добра працаваць з тэхнічнымі сродкамі навучання, выпраўляць недакладнасці вучняў пры адказах, рыхтавацца да ўрокаў, кантрольных і лабараторных работ. Выпрацавалася ўменне больш сабрана, стрымана весці сябе. Навучыўся правільна ацэньваць веды вучняў... Пазакласныя мерапрыемствы паказалі, як зацікавіць рабят, зблізіць іх, заваяваць іх давер'е, каб яны былі заўсёды памочнікамі ў рабоце, не праяўлялі аддаленасці і недысцыплінаванасці на ўроку...»

У цэлым практыка будучых педагогаў-фізікаў прайшла на належным навукова-метадычным узроўні, дазволіла студэнтам замацаваць набытыя тэарэтычныя веды і зрабіць прыкметны крок да самастойнай работы па абранай прафесіі.

А. ГРЫБАЙЛА,
дацэнт кафедры фізікі цвёрдага цела, групавы кіраўнік практыкі.

СУСТРЭЧА З ЦУДОЎНЫМ

На факультэце педагагічнай этыкі народнага універсітэта маральна-эстэтычнага выхавання біяфака студэнты-першакурснікі падрыхтавалі і правялі літаратурна-музычную кампазіцыю «Успаміны аб зіме» з цыкла «Поры года».

Праведзенае мерапрыемства ператварылася ў сапраўднае свята провадаў рускай зімы. У праграму свята ўвайшлі выстаўкі карцін і рэпрадукцый рускіх і савецкіх мастакоў аб зіме, паказ маляўнічых слайдаў зімовых пейзажаў роднай прыроды.

У аўдыторыі 4—3 біяфака, з вялікім густам, любоўю і фантазіяй упрыгожанай студэнтамі, гучалі вершы А. Пушкіна, М. Лермантава, Ф. Цютчава, А. Ахматавай, С. Ясеніна, музыка П. Чайкоўскага.

Натхнёна чыталі вершы Н. Доўста, В. Полнікава Г. Жорава, І. Дубініна, І. Сачко, Р. Нянашаў, В. Ахрэменка, М. Еўдакіменка, І. Чудноўская, і ўсе ўдзельнікі вечара быццам убачылі наяве бяскрайнія зімовыя прасторы палёў, лясоў нашай Радзімы. У агульны вянок расказа аб чараўніцы-зіме ўпляліся песні рускіх і савецкіх кампазітараў у выкананні студэнтаў В. Кабылянскай, Э. Цуранкова, Я. Конахава, В. Ахрэменкі, В. Сайчука.

Цудоўна глядзелася выстаўка зімовых рэпрадукцый, падрыхтаваная Т. Калеснікавай, С. Акулік, а малюнкі І. Шчур «Тройка» і «Снегавік» добра дапаўнялі афармленне аўдыторыі, дзе на вокнах і сценах іскрыліся штучныя сняжынкі, на стале зіхацеў бялюткі абрус з мудрагелістым узорам, і высокая, стройная прыгажуня ёлка «вітала» ўсіх сваімі зялёнымі іголкамі.

Вечар прайшоў, як кажуць, на адным дыханні. Ніхто не заўважыў, як праляцеў час. Шчыра дзякавалі першакурснікам за цудоўныя імгненні сустрэчы з прыгажосцю рускай зімы ўсе прысутныя ў аўдыторыі. Агульную падзяку выказала другакурсніца, старшыня Савета народнага універсітэта біяфака С. Нікалаева: «...Няхай поспех акрыліць Вас і Вы, як птушкі ў вашых песнях, паляціце насустрач сваёй мары. Няхай у Вас будзе заўсёды час на душэўную дабрату, радасць, якімі Вы адорваеце акаляючых людзей вось такой зімовай фантазіяй».

В. СВІРЫДЗЕНКА,
старшы куратар народнага універсітэта маральна-эстэтычнага выхавання,
А. ПРАКАПЕНКА,
М. ПАРХОМЕНКА,
студэнткі біяфака.

МАРУДЗІЦЬ НЕЛЬГА

Пачалася гарачая пара — фарміраванне студэнцкіх будаўнічых атрадаў для работы ў працоўным семестры-85.

На эканамічным факультэце падрыхтоўчы перыяд праходзіць у цэлым паспяхова, у чым значная заслуга начальніка штаба працоўных спраў эканомфака Ларыса Буравай. У яе зараз асабліва шмат клопатаў: арганізацыя вучобы камандзіраў і камісараў, атрадных лектараў, падрыхтоўка агітбрыгад, заключэнне дагавораў з прымаючымі арганізацыямі.

На факультэце створана 11 атрадаў. Тры з іх — будаўнічага напрамку: «Дружба-85» (камандзір В. А. Труханаў), «Гомель» (камандзір Э. Філатаў), які выедзе на працу ў далёкую Карэлію, і «Эканаміст» (камандзір Ю. Тарасенка), месцам дыслакацыі якога стане адна з гаспадарак Гомельскай вобласці.

Фарміруецца механізаваны атрад, які ўзначаліць студэнт групы Т-41 Аляксандр Бадуноў. У асноўным першакурснікі і другакурснікі выедуць летам на Хойніцкі кансервавы завод, Гарочыцкі льнозавод у Петрыкаўскім раёне. За межы рэспублікі адправяцца два атрады. Іх узначаляць Людміла Кашкар (група 0-21) і Людміла Няхай (гр. 0-11). Працоўнае лета гэтых атрадаў пройдзе ў Малдавіі і на Віцебскім камбінаце будаўнічых матэрыялаў.

Аднак праяўляюць недаравальную маруднасць у фарміраванні атрадаў студэнты старэйшых курсаў эканамічнага факультэта спецыяльнасці АМАЭІ. Яшчэ ёсць час, каб выправіць становішча. Таму марудзіць нельга.

І. НЕШЫК,
старшыня прэс-цэнтра эканамічнага факультэта.

Юрыдычная даведка

СТУДЭНЦКІ БУДАЎНІЧЫ АТРАД

Чвэрць стагоддзя жыве і развіваецца патрыятычны рух моладзі. Мільёны савецкіх юнакоў і дзяўчат прайшлі ў студэнцкіх атрадах школу працоўнай, палітычнай і маральнай загартоўкі. Свай самаадданай працай яны ўносяць вялікі ўклад у народную гаспадарку краіны.

Усе пытанні дзейнасці студэнцкіх атрадаў рэгулююцца Палажэннем аб студэнцкім атрадзе, Тыповым гаспадарчым дагаворам на работы, якія выконваюцца студэнцкімі атрадамі, Статутам СБА, Інструкцыяй па арганізацыі фінансава-гаспадарчай дзейнасці ў лінейным атрадзе.

Дагаворная кампанія па студэнцкіх атрадах праводзіцца да 1-га красавіка кожнага года. У падрыхтоўчы перыяд байцы СБА ў пазавучэбны час праходзяць навучанне навыкам прафесіянальнай падрыхтоўкі па профілю будучай работы. Акрамя таго, яны вывучаюць правілы тэхнікі бяспекі.

Дагавор на работу атрада заключаецца ў адпаведнасці з планам фарміравання СБА, афармляецца на спецыяльным (нумараваным) бланку, рэгіструецца і зацвярджаецца тэрытарыяльным штабам. Да дагавора прыкладаецца спіс членаў атрада, зацверджаны камітэтам камсамола навучальнай установы. Дагаворам устанаўліваюцца віды работ і аб'екты, на якіх будуць працаваць члены атрада. Прадпрыемства або арганізацыя, куды накіраваны атрад, абавязаны забяспечыць яго работай без прастояў на працягу ўсяго перыяду, стварыць лагер для размяшчэння з кухняй і ўсёй сістэмай жыццезабеспячэння, узяць на сябе расходы па аплаце працы кіраўнікоў, загадчыкаў гаспадаркі, павароў, медыцынскага работніка і абслугоўваючага персаналу згодна норм, прадугледжаных заканадаўствам. Умовы і аплата ўдзельнікам студэнцкага атрада ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з тымі правіламі, якія рэгламентуюць працу часовых рабочых і служачых, і акрамя таго за імі захоўваецца па месцу навучання стыпендыя. На ўдзельнікаў студэнцкіх атрадаў распаўсюджваюцца Правілы ўнутранага распарадку той арганізацыі, з якой заключаны дагавор. Час работы ў атрадзе залічваецца ў працоўны стаж.

Членам студэнцкіх атрадаў выплачваецца за кошт прадпрыемства (арганізацыі) праезд ад месца фарміравання атрада да месца работы і назад. За час праезду і першыя тры дні па прыбыццю выплачваюцца сутачныя. Прадпрыемствы бясплатна выдаюць атраду абсталяванае ў адпаведнасці з устаноўленымі патрабаваннямі жыллё. З членаў студэнцкіх атрадаў, незалежна ад памеру заработку, падаходны падатак не ўтрымліваецца. На іх распаўсюджваецца дзяржаўнае сацыяльнае страхаванне.

Адміністрацыя прадпрыемства не мае права без узгаднення з кіраўніцтвам атрада і тэрытарыяльным штабам змяніць умовы заключанага дагавору. Непрадастаўленне атраду абумоўленых у дагаворы відаў работ і аб'ектаў разглядаецца як прастой атрада па віне прадпрыемства з ускладаннем на апошняга адпаведнай адказнасці.

В. РУПІН,
юрысконсульт ГДУ.

ВЫСАКАРОДНАСЦЬ

Дзверы хутка расчыніліся, і на парозе камітэта камсамола універсітэта з'явілася заплаканая жанчына. Яна была вельмі ўсхваляванай і не адразу можна было зразумець яе блытанае тлумачэнне. Высветлілася, што з сынам яе сяброўкі здарылася бяда. Трохгадовы хлопчык атрымаў моцныя апёкі і ў цяжкім стане дастаўлены ў абласную дзіцячую бальніцу.

— Тэрмінова патрэбна кроў... Дапамажыце, — з роспачу прамовіла жанчына.

Добраахвотныя донары, якія тут жа выказалі жаданне паспяшацца на дапамогу дзіцяці, знайшліся адразу. Імі сталі студэнткі эканамічнага факультэта Ірына Рыкава, Святлана Цяцерыч, Людміла Кароткая, Ірына Бондарава, Алена Ганчарова і іншыя дзяўчаты — усяго 11 чалавек.

Не марудзячы, урачы прыступілі да прамога пералівання крыві, як толькі студэнткі прыехалі ў бальніцу. Каб выратаваць жыццё хлопчыка, кроў неабходна ў вялікай колькасці. Змяняючы адна адну, пасля заняткаў спяшаюцца дзяўчаты штодня да свайго маленькага пацыента.

Урачы робяць усё магчымае, каб хлопчык застаўся жыць. І калі адступае пякучы боль і з'яўляецца ўсмешка на дзіцячым тварыку, радасцю свецяцца вочы і цяплеюць сэрцы ў дзяўчат, які адгукнуліся на чужое гора.

Няма сумнення ў тым, што так зрабіў бы кожны студэнт ГДУ, калі б аказаўся ў тую цяжкую мінуту на месцы гэтых дзяўчат. І тут дарэчы нагадаць слова, што найлепшым чынам характарызуе людзей, якія аддаюць часцінку сваёй крыві для выратавання жыцця чалавека, — высакароднасць.

Т. ДУБЯК.

ГРАМАДСКА—ПАЛІТЫЧНЫЯ ЧЫТАННІ

Кожны дзень набліжае савецкіх людзей да знамянальнага юбілею — 40-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. Сярод разнастайных мерапрыемстваў, што прымяркоўваюцца да гістарычнай даты,— грамадска-палітычныя чытанні. У нашым універсітэце яны пачаліся на гэтым тыдні ў чацвер. Уступным словам іх адкрыў прарэктар па завочнаму навучанню Л. Н. Сечка.

З лекцыяй «КПСС — натхняльнік і арганізатар Перамогі савецкага народа» выступіў загадчык кафедры гісторыі КПСС кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. У. Матусевіч.

КНІГА—ПОШТАЙ

Да 40-годдзя Перамогі над фашызмам прапаноўвае кнігі выдавецтва «Наука».

У гады вайны. Артыкулы і нарысы. — М., 1985. Цана — 1 руб. 20 кап.

Жылін П. А. Аб вайне і ваеннай гісторыі. — М., 1984. Цана — 3 руб. 90 кап.

Карэльскі фронт у Вялікай Айчыннай вайне. 1941—1945 г.г. Ваенна-гістарычны нарыс. — М., 1984. Цана — 2 руб. 50 кап.

Камкоў Г. Д. На ідэалагічным фронце Вялікай Айчыннай. — М., 1983. Цана — на 1руб. 80 кап.

Маторын Д. Е. Адноўлены Севастопаль. — **Нарысы аб** аднаўленні горада. 1944—1953 г.г. — М., 1984. Цана — 1 руб. 20 кап.

Вызваленчая барацьба супраць фашызму. 1939—1945 г.г. — М., 1983. Цана — 1 руб. 60 кап.

Подзвіг народа. — М., 1981. Цана — 75 кап.

Семірага М. І. Нямецка-фашысцкая палітыка нацыянальнага прыгнёту ў акупіраваных краінах Заходняй і Паўночнай Еўропы. — М., 1980. Цана — 1 руб. 30 кап.

І. ХАРЧАНКА,
дырэктар магазіна.

Адрас магазіна «Кніга — поштай»: 197345. Ленінград, вул. Петразаводская, 7.

З вамі гутарыць урач

ДА ДАБРА НЕ ПРЫВОДЗІЦЬ

Шкодны ўплыў алкаголю на арганізм чалавека бясспрэчны. Але асабліва згубна ён дзейнічае на малады растучы арганізм. Алкаголь перш за ўсё паражае нярвовую сістэму, а потым у той ці іншай ступені і ўсе ўнутраныя органы. Самае разбуральнае дзеянне алкаголь аказвае на цэнтральную нярвовую сістэму, галаўны мозг.

Нават невялікія дозы алкаголю могуць выклікаць цяжкія атручванні. У некаторых выпадках 250 г гарэлкі могуць стаць смяротэльнай дозай. Вядома, што алкаголікамі становяцца людзі, якія пачынаюць ужываць спіртное з юнацкага ўзросту. Алкагалізм ў падлеткаў развіваецца хутчэй, чым у дарослых і працякае больш цяжка.

Моцным фактарам далучэння юнакоў да спіртных напіткаў з'яўляецца перайманне імі прыкладу старэйшых. Ва ўяўленні некаторых маладых людзей крытэрыем «даросласці» з'яўляецца магчымасць курыць і ўжываць алкаголь. Прывыканне да апошняга адбываецца непрыкметна, паступова з'яўляецца фізічная залежнасць ад алкаголю, калі ён уключаецца ў абмен рэчываў і ў чалавека ўзнікае патрэба да яго пастаяннага ўжывання.

Алкаголь разам з токам крыві хутка пранікае ў мозг, прычым яго канцэнтрацыя тут на 70—75% вышэйшая, чым у крыві. Гэта абумоўлена марфалагічнымі асаблівасцямі мазгавой тканкі. Алкаголь выключае з работы тыя нярвовыя клеткі, якія паглынаюць яго. Некаторыя з іх нават гінуць ад недахопу кіслароду. Пры шматразовым ужыванні спіртнога разбураецца ўсё больш нярвовых клетак галаўнога мозгу, а гэта з цягам часу прыводзіць да зніжэння інтэлекту. Трэба цвёрда ведаць: калі алкагалізм яшчэ можна вылечыць, то ўзнавіць страчаныя разумовыя здольнасці практычна не ўяўляецца магчымым. Маладыя людзі, якія ўжываюць алкаголь, адстаюць ад таварышаў па вучобе, становяцца слабымі фізічна. Інтарэсы іх абмяжоўваюцца выпіўкай, што нярэдка прыводзіць нават да злачынства.

Даказана, што ад дзейнасці цэнтральнай нярвовай сістэмы ў многім залежыць стан усіх органаў і тканак нашага арганізма. Таму, калі ўзнікаюць парушэнні ў нярвовых клетках, у тым ліку і такія, якія з'яўляюцца вынікам ап'янення, пакутуе ўвесь арганізм.

Асабліва цяжка ўплывае алкаголь на сэрца. Ён паскарае рытм сардэчных скарачэнняў, прымушае сэрца працаваць з вялікай нагрузкай, што прыводзіць да розных сардэчна-сасудзістых захворванняў.

Нагрузка на печань, якая выконвае важныя функцыі ў абмене рэчываў, рэзка ўзрастае. У пераходным узросце абмен рэчываў ідзе асабліва інтэнсіўна, таму кожная шклянка спіртнога ўплывае на работу печані так, як скажам, напрыклад, жменя пяску, кінутая ў дзеючы станок высокай дакладнасці.

Алкаголь парушае і функцыю нырак. Актыўныя іх клеткі гінуць і арганізм у меншай ступені вызваляецца ад шкодных шлакаў. Таму малады чалавек, які вельмі часта ўжывае алкагольныя напіткі, пастаянна знаходзіцца ў атручаным стане: з аднаго боку, сам алкаголь з'яўляецца ядам, а з другой — у клетках у выніку паслаблення стану сэрца, печані, нырак збіраюцца неабеззаражаныя рэчывы, якія таксама перашкаджаюць далейшаму росту і развіццю арганізма.

Няма такога органа, на які б не ўплываў алкаголь у любым перыядзе жыцця чалавека. Але калі спіртныя напіткі трапляюць у арганізм у пераходным узросце, парушэнні, выкліканыя гэтым ядам, праяўляюцца вельмі моцна і захоўваюцца на доўгія гады.

Моладзь — будучыня нашай краіны. Перад ёй адчынены дзверы палацаў і клубаў, спартыўных школ, плавальных басейнаў, бібліятэк, дзе можна з карысцю правесці свой вольны час. Пры жаданні можна знайсці шмат цікавых спраў для развіцця разнастайных культурных і духоўных запатрабаванняў. Не пазбаўляйце сябе магчымасці быць шчаслівымі і здаровымі.

Н. МІКЕВІЧ,
урач-неўрапатолаг паліклінікі № 6, член таварыства Чырвонага Крыжа.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Дэканат, калектыў выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў фізічнага факультэта, кафедра тэарэтычнай фізікі выказваюць глыбокае спачуванне асістэнту КАНЦАВОМУ Уладзіміру Піліпавічу ў сувязі са смерцю МАЦІ.

Калектыў бібліятэкі ГДУ выказвае глыбокае спачуванне бібліятэкару КАНЦАВОЙ Таццяне Васільеўне з выпадку смерці СВЯКРУХІ.

А312062

«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.

Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 57-16-52.

Заказ 1169